

Loialitatea supremă față de Hristos

Text de memorat:

„Și voi, stăpânilor, purtați-vă la fel cu ei; feriți-vă de amenințări, ca unii care știți că Stăpânul lor și al vostru este în cer și că înaintea Lui nu se are în vedere fața omului..” (Efeseni 6:9)

Sabat după-amiază

În 2018, un artefact de la Muzeul Bibliei din Washington, D.C., a atras mult interes. Era o Biblie comprimată care urmărea să transmită elementele esențiale ale credinței în timp ce elimina orice pasaj care putea instiga sclavii la revoltă. Publicat în 1808, textul nu elimina doar câteva pasaje de aici, de colo. Lipsa 90 la sută din Vechiul Testament și 50 la sută din Noul. Din cele 1.189 de capitole din Biblie, au rămas doar 232. Pasajele care par să consolideze instituția sclaviei au fost lăsate complet intacte, inclusiv texte folosite adeseori greșit, precum: „Robilor, ascultați de stăpânii voștri pământești cu frică și cutremur, în curăție de inimă, ca de Hristos” (Efeseni 6:5).

Astăzi, în vremea și cultura noastră, provocarea importantă este să citim Efeseni 6:1-9 în contextul întregii narațiuni a mântuirii, așa cum este redată în întreaga Biblie. Ce putem învăța din modul în care aplică Pavel valorile Evangheliei la structurile sociale defectuoase din zilele lui?

Duminică, 3 septembrie

Sfaturi pentru copii

1. Ce sfat le oferă Pavel copiilor și cum se folosește de Vechiul Testament pentru a întări acest sfat? Efeseni 6:1-3 (Vezi și Matei 18:1-5,10; Marcu 10:13-16)

Efeseni 6:1-3

1. Copii, ascultați în Domnul de părinții voștri, căci este drept.
2. „Să cinstești pe tatăl tău și pe mama ta” – este cea dintâi poruncă însoțită de o făgăduință –
3. „ca să fii fericit și să trăiești multă vreme pe pământ.”

Matei 18:1-5,10

1. În clipa aceea, ucenicii s-au apropiat de Isus și L-au întrebat: „Cine este mai mare în Împărăția cerurilor?”
2. Isus a chemat la El un copilaș, l-a pus în mijlocul lor

3. și le-a zis: „Adevărat vă spun că, dacă nu vă veți întoarce la Dumnezeu și nu vă veți face ca niște copilași, cu niciun chip nu veți intra în Împărăția cerurilor.
4. De aceea, oricine se va smeri ca acest copilaș va fi cel mai mare în Împărăția cerurilor.
5. Și oricine va primi un copilaș ca acesta în Numele Meu Mă primește pe Mine.
10. Feriți-vă să nu defăimați nici măcar pe unul din acești micuți; căci vă spun că îngerii lor în ceruri văd pururi fața Tatălui Meu care este în ceruri.

Marcu 10:13-16

13. I-au adus niște copilași ca să Se atingă de ei. Dar ucenicii au certat pe cei ce îi aduceau.
14. Când a văzut Isus acest lucru, S-a mâniat și le-a zis: „Lăsați copilașii să vină la Mine și nu-i opriți; căci Împărăția lui Dumnezeu este a celor ca ei.
15. Adevărat vă spun că oricine nu va primi Împărăția lui Dumnezeu ca un copilaș, cu niciun chip nu va intra în ea!”
16. Apoi i-a luat în brațe și i-a binecuvântat, punându-Și mâinile peste ei.

Pentru a aprecia pe deplin sfatul lui Pavel adresat copiilor, trebuie să ni-l imaginăm citit cu voce tare în bisericile din case particulare ale înfloritoarei metropole Efes. Cuvântul „copii” (gr., *ta tekna*) s-ar putea referi la o arie largă de vârste, de vreme ce copiii rămâneau sub autoritatea tatălui până când acesta împlinea 60 de ani (în tradiția greacă) sau până la moartea acestuia (în cea romană). Acești copii așadar sunt suficient de mici cât să se afle sub îndrumarea părinților (Efeseni 6:4), dar și suficient de mari cât să fie ucenici cu drepturi depline.

Îl auzim pe Pavel făcând apel la copiii care se închinau în bisericile creștine să îi asculte pe părinții lor și să îi respecte „în Domnul”, adică, în Hristos (compară cu Efeseni 5:22; 6:4,5,7-9). Suntem invitați aici să îi respectăm pe copii întrucât sunt și ei ucenici ai lui Hristos și să îi includem în închinare ca participanți activi. Aceste elemente fac din acest pasaj unul fundamental pentru educarea copiilor și pentru lucrarea bisericii pentru copii.

Porunca lui Pavel de a asculta nu este o poruncă absolută. Când poruncile părinților „vin în contradicție cu cerințele Domnului Hristos, atunci, oricât de dureros ar fi, ei [copiii] trebuie să asculte de Dumnezeu și să lase consecințele în seama Lui” (Ellen G. White, *Căminul adventist*, p. 293).

Pavel își completează îndemnul pentru copii citând porunca a cincea, dând astfel mărturie despre marea valoare pe care o acordă Celor Zece

Porunci ca sursă de călăuzire pentru credincioșii creștini (o trăsătură evidentă în Efeseni 4:1 – 6:9; mai ales în Efeseni 4:25,28; 5:3-14). El începe să citeze („«Să cinstești pe tatăl tău și pe mama ta»”, 6:2), apoi intervine cu un comentariu editorial („este cea dintâi poruncă însoțită de o făgăduință”), după care citează din nou („«ca să fii fericit și să trăiești multă vreme pe pământ», 6:3). A cincea poruncă constituie dovada că respectarea părinților este parte din planul lui Dumnezeu pentru prosperarea ființelor umane. Respectul față de părinți, așa imperfect cum este, va contribui la dezvoltarea sănătății și bunăstării.

Cum confirmă aceste versete importanța relațiilor familiale?

Luni, 4 septembrie

Sfaturi pentru părinți

2. Compară Efeseni 6:4 cu Coloseni 3:21. Ce motiv apare în Coloseni 3:21 pentru a nu-i enerva pe copii?

Efeseni 6:4

4. Și voi, părinților, nu întărâtați la mânie pe copiii voștri, ci creșteți-i în mustrarea și învățătura Domnului.

Coloseni 3:21

21. Părinților, nu întărâtați pe copiii voștri, ca să nu-și piardă nădejdea.

Sirah, un document iudaic valabil în zilele lui Pavel, le oferă taților sfaturi despre cum să se comporte cu copiii lor: „Cine își iubește fiul îl bate des cu nuiaua. [...] Răsfață un copil, și el te va teroriza; joacă-te cu el, și el te va întrista. [...] Pedepsește-ți copilul și fă-i jugul greu, ca să nu fii rănit de lipsa lui de rușine” (Sirah 30:1,9,13).

Sfatul lui Pavel are un cu totul alt ton. El le adresează părinților mai întâi o poruncă negativă: „Nu întărâtați la mânie pe copiii voștri”, apoi una pozitivă: „Creșteți-i în mustrarea și învățătura Domnului” (6:4). În zilele lui Pavel, tații aveau putere legală deplină asupra copiilor lor, care erau considerați proprietatea acestora. Tații aveau dreptul să aplice pedepse violente și chiar și să îi omoare. Fără îndoială, în unele privințe, puterea unui tată asupra copiilor depășea puterea unui stăpân asupra sclavilor. Pavel nu sprijină o astfel de putere, ci clarifică și reconturează cu mult curaj relațiile de familie. În contextul loialității supreme față de Hristos, Pavel îi invită pe părinții creștini să își reconsidere folosirea puterii, de vreme ce copiii, provocați la mânie, nu vor fi într-o situație favorabilă acceptării „mustrării și învățăturii Domnului” (6:4).

„Tați și mame, voi trebuie să reprezentați atitudinea lui Dumnezeu în familie. Trebuie să cereți ascultare, dar nu printr-o furtună de cuvinte, ci într-o manieră binevoitoare și iubitoare. [...] Fiți plăcuți acasă! Abțineți-vă de la orice cuvânt care ar genera o nesfântă ieșire nervoasă! Porunca divină este: «Părinților, nu întărâtați la mânie pe copiii voștri». [...] În Cuvântul lui Dumnezeu nu se permite nicăieri severitatea sau asuprirea din partea părinților sau neascultarea din partea copiilor. Legea lui Dumnezeu – atât în viața de familie, cât și în conducerea popoarelor – izvorăște dintr-o inimă a infinitei iubiri” (Ellen G. White, *Îndrumarea copilului*, p. 259).

Deși contextul studiului vizează părinții și copiii, ce principii putem extrage din aceste texte care să ne influențeze modul de raportare la ceilalți oameni?

Marți, 5 septembrie

Sclavia în Scriptură și în istorie

3. Citește sfaturile pentru sclavi și stăpânii de sclavi: Efeseni 6:5-9; Coloseni 3:22 – 4:1; 1 Corinteni 7:20-24; 1 Timotei 6:1,2; 1 Petru 2:18-25. Cum ai rezuma aceste sfaturi?

Efeseni 6:5-9

5. Robilor, ascultați de stăpânii voștri pământești, cu frică și cutremur, în curăție de inimă, ca de Hristos.
6. Slujiți-le nu numai când sunteți sub ochii lor, ca și cum ați vrea să plăceți oamenilor, ci ca niște robi ai lui Hristos, care fac din inimă voia lui Dumnezeu.
7. Slujiți-le cu bucurie, ca Domnului, iar nu oamenilor,
8. căci știți că fiecare, fie rob, fie slobod, va primi răsplată de la Domnul, după binele pe care-l va fi făcut.
9. Și voi, stăpânilor, purtați-vă la fel cu ei; feriți-vă de amenințări, ca unii care știți că Stăpânul lor și al vostru este în cer și că înaintea Lui nu se are în vedere fața omului.

Coloseni 3:22 – 4:1

- 22 Robilor, ascultați în toate lucrurile pe stăpânii voștri pământești; nu numai când sunteți sub ochii lor, ca cei ce caută să placă oamenilor, ci cu curăție de inimă, ca unii care vă temeți de Domnul.
- 23 Orice faceți, să faceți din toată inima, ca pentru Domnul, nu ca pentru oameni,
- 24 ca unii care știți că veți primi de la Domnul răsplata moștenirii. Voi slujiți Domnului Hristos.

25 Căci cine umblă cu strîmbătate, își va primi plata după strîmbătatea pe care a făcut-o; și nu se are în vedere fața omului.

4:1 Stăpânilor, dați robilor voștri ce le datorăți, și ce li se cuvine, căci știți că și voi aveți un Stăpân în cer.

1 Corinteni 7:20-24

20. Fiecare să rămână în chemarea pe care o avea când a fost chemat.

21. Ai fost chemat când erai rob? Să nu te neliniștești de lucrul acesta; dar, dacă poți să ajungi slobod, folosește-te.

22. Căci robul chemat în Domnul este un slobozit al Domnului. Tot așa, cel slobod care a fost chemat este un rob al lui Hristos.

23. Voi ați fost cumpărați cu un preț. Nu vă faceți, dar, robi oamenilor.

24. Fiecare, fraților, să rămână cu Dumnezeu în starea în care era când a fost chemat.

1 Timotei 6:1-2

1. Toți cei ce sunt sub jugul robiei să socotească pe stăpânii lor vrednici de toată cinstea, ca Numele lui Dumnezeu și învățătura să nu fie vorbite de rău.

2. Iar cei ce au stăpâni credincioși să nu-i disprețuiască, sub cuvânt că sunt „frați”, ci să le slujească și mai bine, tocmai fiindcă cei ce se bucură de binefacerile slujbei lor sunt credincioși și preaiubiți. Învăță pe oameni aceste lucruri și spune-le apăsător.

1 Petru 2:18-25

18. Slugilor, fiți supuse stăpânilor voștri cu toată frica, nu numai celor ce sunt buni și blânzi, ci și celor greu de mulțumit.

19. Căci este un lucru plăcut dacă cineva, pentru cugetul lui față de Dumnezeu, suferă întristare și suferă pe nedrept.

20. În adevăr, ce fală este să suferiți cu răbdare să fiți palmuiți, când ați făcut rău? Dar, dacă suferiți cu răbdare, când ați făcut ce este bine, lucrul acesta este plăcut lui Dumnezeu.

21. Și la aceasta ați fost chemați; fiindcă și Hristos a suferit pentru voi și v-a lăsat o pildă, ca să călcați pe urmele Lui.

22. „El n-a făcut păcat, și în gura Lui nu s-a găsit vicleșug.”

23. Când era batjocorit, nu răspundea cu batjocuri; și, când era chinuit, nu amenința, ci Se supunea dreptului Judecător.

24. El a purtat păcatele noastre în trupul Său, pe lemn, pentru ca noi, fiind morți față de păcate, să trăim pentru neprihănire; prin rănile Lui ați fost vindecați.

25. Căci erați ca niște oi rătăcite. Dar acum v-ați întors la Păstorul și Episcopul sufletelor voastre.

Este surprinzător să-l auzi pe Pavel adresându-se stăpânilor creștini de sclavi și să ți-i imaginezi pe sclavii creștini și pe stăpânii lor creștini așezați unii lângă alții în bisericile din casele particulare din Efes. Sclavia din lumea greco-romană se putea deosebi în mod semnificativ de sclavia din Lumea Nouă (America de Nord și de Sud, plus Oceania). Sclavii nu făceau parte dintr-un singur grup etnic. Sclavii din casele de la oraș primeau uneori șansa la educație și puteau lucra ca arhitecți, doctori și filozofi. Uneori, după o perioadă, acestor sclavi li se oferea libertatea, dar majoritatea sclavilor nu erau niciodată eliberați. În încercarea de evidențiere a acestor diferențe, unele traduceri mai recente ale Bibliei redau termenul grecesc *doulos* („robi/sclavi”) din Efeseni 6:5-8 ca „slujitori”. Totuși aceste particularități se practicau neuniform, sclavii din zonele rurale având parte de obicei de muncă grea. Indiferent unde slujeau, sclavii erau sub puterea și autoritatea aproape nelimitată a stăpânului, fiind proprietatea acestuia, împreună cu soții sau soțiile și copiii lor. Strigătul fostului sclav Publilius Syrus este tulburător: „Să mori e frumos, pe lângă să fii umilit ca sclav.” Dată fiind varietatea acestor realități, traducerea lui *doulos* prin „sclav” este de preferat.

Sclavia era atotprezentă în lumea lui Pavel. El o abordează nu ca un reformator social, ci ca un pastor care îi sfătuiește pe credincioși cum să-și gestioneze realitățile prezente și cum să adopte o nouă viziune bazată pe transformarea individuală a credinciosului, cu posibile implicații sociale ulterioare. „Perspectiva lui nu viza *eliberarea sclavilor din Imperiul Roman*. Ci [...] altceva [...], și anume, *o părtășie a noii creații, bazate pe relația frățească în virtutea adopției ca fii ai lui Dumnezeu*. [...] Pentru Pavel, revoluția socială trebuia să apară în biserică, în trupul lui Hristos, la nivel local și în biserica creștină din casele particulare și în casele creștine” (Scot McKnight, *The Letter to Philemon*, 2017, p. 10, 11).

Una dintre marile pete ale istoriei creștine este folosirea acestor pasaje biblice pentru a justifica sclavia. Ce mesaj înfricoșător ar trebui să extragem despre grija cu care trebuie tratat Cuvântul lui Dumnezeu?

Miercuri, 6 septembrie

Robi ai lui Hristos

4. Ce le cere Pavel sclavilor creștini? Efeseni 6:5-8

Efeseni 6:5-8

5. Robilor, ascultați de stăpânii voștri pământești, cu frică și cutremur, în curăție de inimă, ca de Hristos.

6. Slujiți-le nu numai când sunteți sub ochii lor, ca și cum ați vrea să plăceți oamenilor, ci ca niște robi ai lui Hristos, care fac din inimă voia lui Dumnezeu.
7. Slujiți-le cu bucurie, ca Domnului, iar nu oamenilor,
8. căci știți că fiecare, fie rob, fie slobod, va primi răsplată de la Domnul, după binele pe care-l va fi făcut.

Pavel le cere sclavilor creștini să asculte de stăpânii lor, aducându-le o ireproșabilă slujire din inimă. De observat că le cere în mod repetat să facă o capitală substituie. Ei nu ar trebui să își pună stăpânul în locul lui Hristos, arătându-i stăpânului devotamentul care Îi aparține numai lui Hristos. Ci, în cadrul obligațiilor și loialității care le motivează ireproșabila slujire din inimă, ei trebuie să Îl pună în locul stăpânului pe Hristos, Domnul. Prin încurajarea acestei înlocuiri esențiale, Pavel transmite o înțelegere creștină transformată asupra relației stăpân-sclav. Iată câteva moduri în care Pavel caută să îi convingă de această înlocuire:

- Stăpânii de sclavi sunt reduși de către Pavel la rangul de „stăpânii voștri *pământești*”, făcând astfel trimitere la adevăratul Stăpân ceresc (Efeseni 6:5, subl. ad.).
- Sclavii ar trebui să slujească cu „frică și cutremur, în curăție de inimă, *ca de Hristos*” (6:5, subl. ad.).
- Cel mai clar este evidențiată această înlocuire când Pavel afirmă că robii creștini trebuie să dea dovadă de o slujire adevărată ca robi nu ai stăpânilor lor, ci ca „robi ai lui Hristos” (6:6).
- În îndeplinirea slujbei lor, ei trebuie să facă „din inimă voia lui Dumnezeu” (6:6).
- Pavel invită la o slujire motivată pozitiv, adusă „ca Domnului, iar nu oamenilor” (6:7).

Pentru slujirea lor din inimă, robii creștini pot aștepta o răsplată deplină din partea lui Hristos la revenirea Lui. Și-au făcut lucrarea pentru El și pot aștepta o răsplată din partea Lui, o idee deosebit de atrăgătoare pentru sclavii care nu erau plătiți. Era posibil ca sclavul să se simtă cel puțin neapreciat de către un stăpân pământesc (compară cu 1 Petru 2:19,20). Sclavul credincios însă are un Stăpân care este atent și observă „binele pe care-l va fi făcut” (Efeseni 6:8), oferindu-i o răsplată sigură.

Oricât de mult ne-am dori să fi condamnat deschis această practică îngrozitoare, Scriptura nu o condamnă. Ce principii putem însă extrage din cuvintele lui Pavel cu privire la modul în care să ne raportăm la cei împreună cu care lucrăm?

Stăpâni care sunt sclavi

În ultimele cuvinte ale lui Pavel adresate sclavilor, termenul „slobod” din formularea „fie rob, fie slobod” (Efeseni 6:8) face referire la stăpânii de sclavi, astfel că Pavel face trecerea la sfaturile pentru ei, închipuindu-i pe robi și pe stăpâni stând pe picior de egalitate înaintea lui Hristos la judecată (compară cu 2 Corinteni 5:10; Coloseni 3:24,25).

5. Imaginează-ți că ești un stăpân creștin de sclavi care ascultă citindu-se Epistola către efeseni în biserica din casa ta. Cum ai reacționa la acest sfat, oferit în prezența sclavilor tăi? Efeseni 6:9

Efeseni 6:9

9. Și voi, stăpânilor, purtați-vă la fel cu ei; feriți-vă de amenințări, ca unii care știți că Stăpânul lor și al vostru este în cer și că înaintea Lui nu se are în vedere fața omului.

Pavel se adresează stăpânilor de sclavi apelând la contrastul dintre „domni” (gr., *hoi kurioi*, tradus ca „stăpâni”), care aveau obiceiul să își amenințe sclavii, și „Domnul” (*ho kurios*; tradus ca „Stăpânul”/„Domnul”, NTR), Hristos, care nu „are în vedere fața omului”. Pavel le cere stăpânilor să se poarte „la fel cu ei”, cu sclavii, lucru șocant pentru un proprietar de sclavi din secolul I. Stăpânii ar trebui să le răspundă sclavilor lor cu fapte de bunătate guvernate de loialitatea lor față de Hristos, ceea ce corespunde cu ceea ce Pavel tocmai le ceruse sclavilor (Efeseni 6:5-8). Le spune să nu-și mai amenințe sclavii, o practică obișnuită într-o vreme în care stăpânii administrau o gamă largă de pedepse, inclusiv bătaia (1 Petru 2:20), abuzul sexual, vinderea (și separarea de cei dragi), munca extremă, înfometarea, încătușarea, înfierarea și chiar moartea.

Pavel își susține porunca cu două motivații, care îi cheamă pe stăpânii de sclavi să privească dincolo de structurile sociale din lumea grecoromană: (1) Ei și presupușii lor robi sunt împreună robi ai unui singur Stăpân („știți că Stăpânul lor și al vostru este în cer”; compară cu Coloseni 4:1). (2) Stăpânul ceresc îi judecă pe toți fără părtinire. De vreme ce propriul lor Stăpân îi tratează pe cei considerați robi ca egali cu toți oamenii, și stăpânii de sclavi ar trebui să facă la fel (compară cu Filimon 15,16).

Mare parte din mesajul lui Pavel din Efeseni este deosebit de încurajator pentru sclavii creștini: adoptarea ca fii (1:5); răscumpărarea (1:7); moștenirea (1:11,14; 3:6); întronarea alături de Isus (2:6); transformarea în „împreună-cetățeni”, membri „din casa lui Dumnezeu” (2:19; compară cu 3:14,15) și părți integrale din trupul lui Hristos (vezi 3:6; 4:1-16).

Versetele 5-9 din Efeseni 6 activează toate învățăturile din epistolă și le fac funcționale în relațiile dintre robi și stăpâni, inclusiv sfaturile privitoare la vorbire (4:25-32) și la moralitatea sexuală (5:1-14).

Vineri, 8 septembrie

Un gând de încheiere

Respectul lui Pavel pentru copii ca frați de credință (Efeseni 6:1-3) sporește preocuparea noastră pentru modul în care copiii sunt tratați în zilele noastre. Cuvintele pe care el le adresează părinților (6:4) ne invită să ne analizăm îndatoririle părintești. Aplicarea sfatului lui Pavel pentru sclavi (6:5-8) și în mod special a sfatului său pentru stăpânii de sclavi este mai problematică, de vreme ce respectivul cadru social este îndepărtat pentru cei mai mulți dintre noi și pentru că știm că sclavia, *sub orice formă*, este unul dintre cele mai mari rele morale. Cu toate acestea, deoarece aceste cuvinte sunt inspirate, ca parte din Scriptură, ar trebui să ne gândim cum să le aplicăm în zilele noastre. Împreună cu credincioșii din Efesul primului secol, avem privilegiul și responsabilitatea de a aplica valorile Evangheliei la relațiile pe care le avem.

Studiu zilnic

Biblia: Psalmii 113 – 119;

1. Ce anume au sărit ca niște miei?
2. Cine nu laudă pe Domnul?
3. Cine intră pe poarta Domnului?
4. Pe ce Își întemeiază Dumnezeu învățăturile?

Ellen G. White, Rugăciunea, capitolul 31 (primele 21 de paragrafe).

5. Cum sunt făgăduite toate darurile lui Dumnezeu?